

TRƯỜNG ĐẠI HỌC VĂN HÓA HÀ NỘI
KHOA THƯ VIỆN THÔNG TIN

ĐỔI MỚI HOẠT ĐỘNG THÔNG TIN -
THƯ VIỆN TẠI THƯ VIỆN TỈNH NGHỆ AN

Giảng viên hướng dẫn : PGS.TS TRẦN THỊ MINH NGUYỆT

Sinh viên thực hiện : PHẠM THỊ NGUYỆT

Lớp : TV43A

Hà Nội - 2015

LỜI CẢM ƠN

Để hoàn thành khóa luận này, bên cạnh sự nỗ lực của bản thân, xin được bày tỏ lòng cảm ơn, biết ơn sâu sắc tới PGS.TS Trần Thị Minh Nguyệt, người đã tận tình hướng dẫn tôi hoàn thành khóa luận này.

Tôi xin trân trọng cảm ơn Ban giám đốc cùng tập thể cán bộ Thư viện tỉnh Nghệ An nơi tôi thực tập, đã nhiệt tình giúp đỡ tôi trong quá trình thực hiện khóa luận.

Cuối cùng cho phép tôi được bày tỏ niềm kính yêu và nói lời cảm ơn tới người thân, gia đình, bạn bè đã khuyến khích và là nguồn động viên rất lớn đối với tôi trong suốt thời gian học tập và nghiên cứu.

Tuy nhiên, trong quá trình thực hiện, mặc dù bản thân đã có nhiều cố gắng, song khóa luận chắc chắn không thể thiếu tránh khỏi thiếu sót. Tôi rất mong nhận được sự quan tâm, xem xét, đánh giá và đóng góp ý kiến của các Thầy Cô và các bạn, để khóa luận này được hoàn thiện hơn.

Tôi xin trân trọng cảm ơn!

Tác giả

Phạm Thị Nguyệt

MỤC LỤC

LỜI CẢM ƠN

MỤC LỤC

DANH MỤC BẢNG CHỮ VIẾT TẮT

DANH MỤC BẢNG BIỂU, SƠ ĐỒ, TRONG KHÓA LUẬN

MỞ ĐẦU	1
1. LÝ DO CHỌN ĐỀ TÀI	1
2. TÌNH HÌNH NGHIÊN CỨU LIÊN QUAN ĐẾN ĐỀ TÀI	1
3. MỤC ĐÍCH, NHIỆM VỤ NGHIÊN CỨU	2
3.1. Mục đích.....	2
3.2. Nhiệm vụ	2
4. ĐỐI TƯỢNG VÀ PHẠM VI NGHIÊN CỨU	3
4.2. Phạm vi nghiên cứu của đề tài	3
5. PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	3
6. BỐ CỤC CỦA KHÓA LUẬN	3
Chương 1: HOẠT ĐỘNG THÔNG TIN - THƯ VIỆN VỚI SỰ PHÁT TRIỂN KINH TẾ XÃ HỘI CỦA TỈNH NGHỆ AN	6
1.1. Những vấn đề chung về hoạt động thông tin - thư viện	6
1.1.1. Khái niệm hoạt động thông tin - thư viện	6
1.1.2. Các yếu tố ảnh hưởng đến hoạt động thông tin - thư viện.....	7
1.1.3. Các tiêu chí đánh giá hoạt động thông tin - thư viện	8
1.2. khái quát về tỉnh Nghệ An và thư viện tỉnh Nghệ An	9
1.2.1. Khái quát về tỉnh Nghệ An	9
1.2.2. Khái quát về Thư viện Tỉnh Nghệ An.....	14
1.2.3. Đặc điểm người dùng tin và nhu cầu tin tại Thư viện Tỉnh Nghệ An.....	18

1.3. Vai trò của hoạt động Thông tin - Thư viện với sự phát triển kinh tế, xã hội của địa phương	22
1.3.1. Góp phần phát triển sản xuất.....	22
1.3.2. Nâng cao đời sống tinh thần của nhân dân	22
1.3.3. Nâng cao trình độ văn hóa cho nhân dân.....	22
Chương 2: THỰC TRẠNG HOẠT ĐỘNG THÔNG TIN - THƯ VIỆN TẠI THƯ VIỆN TỈNH NGHỆ AN	24
2.1. Xây dựng và phát triển vốn tài liệu	24
2.1.1. Công tác bổ sung vốn tài liệu.....	24
2.1.2. Cơ cấu vốn tài liệu	25
2.2. Tổ chức các sản phẩm Thông tin - Thư viện	28
2.2.1. Công tác xử lý tài liệu	28
2.2.2. Hệ thống mục lục	29
2.2.3. Thư mục	32
2.3. Tổ chức các dịch vụ Thông tin - Thư viện	32
2.3.1 Dịch vụ cung cấp tài liệu gốc.....	32
2.4. Các hoạt động khác	37
2.4.1. Công tác địa chỉ.....	37
2.4.2. Hoạt động chỉ đạo nghiệp vụ	38
2.5. Các yếu tố hỗ trợ hoạt động Thông tin - Thư viện	39
2.5.2. Cơ sở vật chất, trang thiết bị.....	40
2.6. Nhận xét chung	40
2.6.1. Điểm mạnh.....	40
2.6.2. Hạn chế và nguyên nhân	43

Chương 3: CÁC GIẢI PHÁP ĐỔI MỚI HOẠT ĐỘNG THÔNG TIN THƯ VIỆN TẠI THƯ VIỆN TỈNH NGHỆ AN	46
3.1. Tăng cường nguồn lực thông tin	46
3.1.1. Xây dựng chính sách phát triển nguồn lực thông tin hợp lý.....	46
3.1.2. Chú trọng phát triển vốn tài liệu địa chí	47
3.1.3. Đa dạng hóa các loại hình tài liệu.....	48
3.1.4. Phối hợp bổ sung tài liệu.....	49
3.2. Hoàn thiện các sản phẩm thông tin - thư viện	49
3.2.1. Củng cố hệ thống mục lục truyền thống	49
3.2.2. Phát triển hệ thống mục lục hiện đại.....	51
3.2.3. Phát triển các sản phẩm thông tin mới.....	51
3.3. Đa dạng hóa và nâng cao chất lượng các dịch vụ Thông tin - Thư viện	53
3.3.1. Nâng cao chất lượng các dịch vụ hiện có	53
3.3.2. Phát triển các dịch vụ thông tin mới	54
3.4.1. Đẩy mạnh ứng dụng công nghệ thông tin.....	57
3.4.2. Tăng cường hoạt động chỉ đạo thư viện cơ sở.....	58
3.4.3. Nâng cao trình độ nghiệp vụ của cán bộ thông tin - thư viện.....	59
3.4.4. Tăng cường đầu tư cơ sở vật chất, trang thiết bị cho hoạt động thông tin - thư viện.....	61
3.4.5. Chú trọng đào tạo người dùng tin	62
KẾT LUẬN	64
TÀI LIỆU THAM KHẢO	66
MỤC LỤC PHỤ LỤC	68
PHỤ LỤC 1	69

MỞ ĐẦU

1. LÝ DO CHỌN ĐỀ TÀI

Đất nước ta đang trong tiến trình đổi mới và hội nhập quốc tế. Tiếp cận kịp thời thông tin mới, vận dụng sáng tạo các thành tựu kỹ thuật hiện đại vào thực tiễn ở Việt Nam là con đường đúng đắn đưa nước ta tiến kịp các nước tiên tiến trên thế giới. Hoạt động thông tin thư viện tại các thư viện công cộng có tầm quan trọng đặc biệt trong việc đáp ứng nhu cầu tin của mọi tầng lớp nhân dân, tạo cơ hội tiếp cận tới các thành tựu khoa học hiện đại để phát triển kinh tế và xã hội.

Nghệ An là mảnh đất địa linh nhân kiệt, giàu truyền thống văn hóa, nằm ở vị trí chiến lược, có vai trò khá quan trọng trong sự phát triển kinh tế, xã hội của đất nước. Trong tiến trình đổi mới đất nước, nhu cầu tin của các tầng lớp nhân dân trong tỉnh luôn vận động và phát triển không ngừng. Thư viện tỉnh Nghệ An trong những năm vừa qua đã có nhiều cố gắng nâng cao chất lượng hoạt động đáp ứng nhu cầu của người dùng tin trong tỉnh. Tuy nhiên trước yêu cầu của đất nước và của địa phương trong giai đoạn đổi mới, hoạt động thông tin - thư viện còn bộc lộ nhiều hạn chế, cần phải được nhìn nhận kịp thời và có biện pháp khắc phục. Xuất phát từ những lý do trên tôi chọn vấn đề: **“Đổi mới hoạt động thông tin - thư viện tại Thư viện tỉnh Nghệ An”** làm đề tài khóa luận tốt nghiệp chuyên ngành thông tin - thư viện với mong muốn góp phần nâng cao hơn nữa chất lượng hoạt động của Thư viện tỉnh Nghệ An, đáp ứng yêu cầu giai đoạn mới.

2. TÌNH HÌNH NGHIÊN CỨU LIÊN QUAN ĐẾN ĐỀ TÀI

Đề cập đến hoạt động thông tin thư viện nói chung hoặc hoạt động của một số thư viện cụ thể đã có khá nhiều công trình nghiên cứu cũng như một số luận văn thạc sĩ, khóa luận tốt nghiệp. Những vấn đề lý luận hoạt động thông tin - thư viện cũng đã bước đầu được làm rõ. Tác giả khóa luận có thể

vận dụng các thành tựu của những người đi trước làm cơ sở cho nghiên cứu của mình.

Liên quan đến hoạt động của Thư viện tỉnh Nghệ An có một số đề tài luận văn cao học như Luận văn thạc sĩ của Võ Thúy Ngọc với đề tài: “Công tác địa chí tại Thư viện tỉnh Nghệ An” , Luận văn thạc sĩ của Nguyễn Văn Danh với đề tài: “Nhu cầu đọc tại thư viện tỉnh Nghệ An”.

Nhìn chung, những công trình này mới chỉ đề cập đến một số khía cạnh cụ thể của hoạt động thông tin - thư viện tại Thư viện tỉnh Nghệ An. Hiện nay chưa có công trình nào nghiên cứu một cách đầy đủ và có hệ thống về hoạt động của Thư viện tỉnh, đặc biệt trong giai đoạn hội nhập và đổi mới đất nước.

3. MỤC ĐÍCH, NHIỆM VỤ NGHIÊN CỨU

3.1. Mục đích

Trên cơ sở khảo sát và đánh giá thực trạng hoạt động thông tin - thư viện tại Thư viện tỉnh Nghệ An, khóa luận đề xuất các giải pháp đổi mới hoạt động thông tin - thư viện, đáp ứng nhu cầu tin của các tầng lớp nhân dân trong tỉnh.

3.2. Nhiệm vụ

Để đạt được mục đích nghiên cứu của đề tài, khóa luận tập trung vào các nhiệm vụ sau:

- Làm sáng tỏ vai trò của hoạt động thông tin - thư viện tại Thư viện tỉnh Nghệ An với sự phát triển kinh tế, xã hội của tỉnh;
- Nhận dạng đặc điểm người dùng tin tại Thư viện tỉnh Nghệ An;
- Khảo sát và đánh giá thực trạng hoạt động thông tin - thư viện tại Thư Viện Tỉnh Nghệ An;
- Đề xuất các giải pháp đổi mới hoạt động thông tin - thư viện, đáp ứng yêu cầu của tỉnh trong giai đoạn đổi mới của Thư viện Tỉnh Nghệ An.

4. ĐỐI TƯỢNG VÀ PHẠM VI NGHIÊN CỨU

4.1. Đối tượng nghiên cứu

Hoạt động thông tin - thư viện tại Thư viện tỉnh Nghệ An

4.2. Phạm vi nghiên cứu của đề tài

- Về không gian: hoạt động thông tin - thư viện của Thư viện tỉnh Nghệ An

- Về thời gian: Từ năm 2010 đến nay

5. PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

Để giải quyết các vấn đề đặt ra, khóa luận sử dụng các phương pháp nghiên cứu sau đây:

+ Phương pháp phân tích và tổng hợp

+ Phương pháp điều tra xã hội học

+ Phương pháp thống kê

+ Phương pháp so sánh

6. BỐ CỤC CỦA KHÓA LUẬN

Ngoài mở đầu, kết luận, danh mục tài liệu tham khảo, phụ lục khóa luận, nội dung chính của khóa luận được chia làm 03 chương:

Chương 1: Hoạt động thông tin - thư viện với phát triển kinh tế xã hội của tỉnh Nghệ An

Chương 2: Thực trạng hoạt động thông tin - thư viện tại Thư viện tỉnh Nghệ An

Chương 3: Các giải pháp đổi mới hoạt động thông tin - thư viện tại Thư viện tỉnh Nghệ An

**Chương 1: HOẠT ĐỘNG THÔNG TIN - THƯ VIỆN VỚI SỰ PHÁT TRIỂN KINH
TẾ XÃ HỘI CỦA TỈNH NGHỆ AN**

1.1. Những vấn đề chung về hoạt động thông tin - thư viện

- 1.1.1. Khái niệm hoạt động thông tin - thư viện
- 1.1.2. Các yếu tố ảnh hưởng đến hoạt động thông tin - thư viện
- 1.1.3. Các tiêu chí đánh giá hoạt động thông tin - thư viện

1.2. khái quát về tỉnh Nghệ An và thư viện tỉnh Nghệ An

- 1.2.1. Khái quát về tỉnh Nghệ An
- 1.2.2. Khái quát về Thư viện Tỉnh Nghệ An
- 1.2.3. Đặc điểm người dùng tin và nhu cầu tin tại Thư viện Tỉnh Nghệ An

**1.3. Vai trò của hoạt động Thông tin - Thư viện với sự phát triển kinh tế,
xã hội của địa phương**

- 1.3.1. Góp phần phát triển sản xuất
- 1.3.2. Nâng cao đời sống tinh thần của nhân dân
- 1.3.3. Nâng cao trình độ văn hóa cho nhân dân

**Chương 2: THỰC TRẠNG HOẠT ĐỘNG THÔNG TIN - THƯ VIỆN TẠI THƯ
VIỆN TỈNH NGHỆ AN**

2.1. Xây dựng và phát triển vốn tài liệu

- 2.1.1. Công tác bổ sung vốn tài liệu
- 2.1.2. Cơ cấu vốn tài liệu

2.2. Tổ chức các sản phẩm Thông tin - Thư viện

- 2.2.1. Công tác xử lý tài liệu
- 2.2.2. Hệ thống mục lục
- 2.2.3. Thư mục

2.3. Tổ chức các dịch vụ Thông tin - Thư viện

- 2.3.1 Dịch vụ cung cấp tài liệu gốc

2.4. Các hoạt động khác

- 2.4.1. Công tác địa chỉ

2.4.2. Hoạt động chỉ đạo nghiệp vụ

2.5. Các yếu tố hỗ trợ hoạt động Thông tin - Thư viện

2.5.1. Nguồn nhân lực

2.5.2. Cơ sở vật chất, trang thiết bị

2.6. Nhận xét chung

2.6.1. Điểm mạnh

2.6.2. Hạn chế và nguyên nhân

Chương 3: CÁC GIẢI PHÁP ĐỔI MỚI HOẠT ĐỘNG THÔNG TIN - THƯ VIỆN

TẠI THƯ VIỆN TỈNH NGHỆ AN

3.1. Tăng cường nguồn lực thông tin

3.1.1. Xây dựng chính sách phát triển nguồn lực thông tin hợp lý

3.1.2. Chú trọng phát triển vốn tài liệu địa chí

3.1.3. Đa dạng hóa các loại hình tài liệu

3.1.4. Phối hợp bổ sung tài liệu

3.2. Hoàn thiện các sản phẩm thông tin - thư viện

3.2.1. Củng cố hệ thống mục lục truyền thống

3.2.2. Phát triển hệ thống mục lục hiện đại

3.2.3. Phát triển các sản phẩm thông tin mới

3.3. Đa dạng hóa và nâng cao chất lượng các dịch vụ Thông tin - Thư viện

3.3.1. Nâng cao chất lượng các dịch vụ hiện có

3.3.2. Phát triển các dịch vụ thông tin mới

3.4. Các giải pháp khác

3.4.1. Đẩy mạnh ứng dụng công nghệ thông tin

3.4.2. Tăng cường hoạt động chỉ đạo thư viện cơ sở

3.4.3. Nâng cao trình độ nghiệp vụ của cán bộ thông tin - thư viện

3.4.4. Tăng cường đầu tư cơ sở vật chất, trang thiết bị cho hoạt động thông tin - thư viện

3.4.5. Chú trọng đào tạo người dùng tin

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Đoàn Phan Tân (2001), *Thông tin học, Đại học quốc gia*, Hà Nội.
2. Đào Tam Tĩnh (2013), *công tác sưu tầm khai thác, phát huy vốn tài liệu quý hiếm ở Thư viện tỉnh Nghệ An*, (4), tr.65-71.
3. Đào Tam Tĩnh (2012), *65 năm Thư viện tỉnh Nghệ An*, *Tạp chí Văn hóa Nghệ An*, (2), tr.3-5.
4. Đào Tam Tĩnh ,WWW.vanhoanghean.com.vn/ *Đất và người xứ Nghệ*, ngày cập nhật 27/8/2010.
5. Đặng Hữu Việt (1999), “*Nâng cao trình độ cán bộ thư viện đáp ứng yêu cầu phát triển trong thời kỳ mới*”, *Tạp san Thư viện*, (3), tr. 7-9.
6. Lê Văn Việt (2000), “*Phác thảo sơ bộ chính sách phát triển về nguồn lực thông tin*”, *Tạp san Thư viện*, (3), tr. 6-10.
7. Lê Văn Việt (2000) *Cẩm nang nghề thư viện*, Nxb Văn hóa – Thông tin, Hà Nội.
8. Lê Văn Việt (2005), “*Xu thế phát triển của thư viện trong tương lai*”, *Thư viện Việt Nam*, (2), tr. 5-9.
9. Lê Văn Việt (2005), “*Xu thế phát triển của thư viện trong tương lai*”, *Thư viện Việt Nam*, (2), tr. 5-9.
10. Nguyễn Thị Lan Thanh (1999), “*Yêu cầu đối với cán bộ thư viện-thông tin và mục tiêu đào tạo trong giai đoạn mới*”, *Tạp san Thư viện*, (1), tr. 36-39.
11. Nguyễn Văn Danh (2001), *nhu cầu đọc tại thư viện Tỉnh Nghệ An*, Luận văn Thạc sĩ, lưu tại thư viện tỉnh Nghệ An.

12. Phạm Văn Rính (2001), “Bổ sung tài liệu”, *Tạp san Thư viện*, (2), tr. 44-47.
13. *Pháp lệnh Thư viện* (2001), Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
14. Trần Thị Minh Nguyệt (2007), *Bài giảng người dùng tin (dành cho học viên cao học Thư viện)*, Hà Nội.
15. Trịnh Kim Chi (2000), “Vấn đề chia sẻ nguồn lực”, *Tạp san Thư viện*, (1), tr. 13-15.
16. Trương Đại Lượng (2014), *Bài giảng tổ chức dịch vụ thông tin*, Hà Nội.
17. Võ Thúy Ngọc (2010), “*Công tác địa chỉ tại Thư viện Tỉnh Nghệ An*”
Luận văn Thạc sĩ, lưu tại thư viện tỉnh Nghệ An.
18. Vũ Dương Thuý Ngà (2005), “*Suy nghĩ về phẩm chất và năng lực của người cán bộ thư viện - thông tin trong điều kiện hiện nay*”, *Thư viện Việt Nam*, (1), tr. 11-13.